

На Соопштението од заклучокот од консултациите на ММФ за Членот IV - 2019

18. Ноември 2019

По спроведената мисија со цел консултации за подготовка на Членот IV, Меѓународниот Монетарен Фонд [ги оцени економските реформи во Северна Македонија со солиден потенцијал за справување со долгорочните предизвици](#). И покрај релативно позитивната оценка на економскиот раст, потезите во социјалната, даночната и пензиската сфера, заклучоците укажуваат на неколку економски и социјални политики, кои подолго време се дискутираат во македонската експертска јавност. Нив ги елаборираме во продолжение:

- **Минималната плата.** Како и Finance Think, и ММФ поддржува зголемување на минималната плата, но укажува за штетите кои може да настанат доколку зголемувањето не биде проследено со раст на продуктивноста. Во [ФТ Став бр. 40 за предложениот пораст на минималната плата](#) од 15 октомври 2019, Finance Think ја изрази истата загриженост, според која рапиден раст на минималната плата може да ја зголеми инциденцата на промени со работните часови, непосакувани интервенции кај прекувремената работа, работата за празници, викенди и ноќна смена, како и да влијае врз зголемување на де-формализацијата на работните места;
- **Пензии.** Фондот укажува дека зголемувањето на пензиите поголемо од законски-нормираното усогласување со инфлацијата ќе предизвика нагорен притисок врз трошењето, што повторно ќе ја наруши стабилноста на пензискиот фонд и, во крајна линија, ќе предизвика пораст на вкупниот буџетски дефицит. Според [пресметките](#) на Finance Think, проектираното зголемување на пензиите во 2020 година ја запира консолидацијата на пензиските финансии и претставува извор на ризик за вкупните јавни финансии;

- **Фискална консолидација.** Согласно отпочнатата фискална консолидација, намалување на буџетскиот дефицит за 1 до 1.5 процентни поени од БДП во периодот до 2022 година е разумно сценарио. Сепак, Фондот зазема подетално елабориран став околу проширувањето на даночната основа како форма на фискална консолидација, односно потребата да се намали неформалната економија. Finance Think целосно го поддржува ставот дека е неопходно зголемување на ефикасноста на даночната администрација (видете за ефикасноста на јавната администрација на [овој инфографик](#)), зголемување на институционалниот кредибилитет и даночниот морал, со крајна цел сузбивање на сивата економија, пред евентуални други чекори во фискалната сфера да може да бидат ефективни.
- **Капитални инвестиции на државата.** Вториот клучен потег за фискална консолидација е рационализација на расходната страна на буџетот, односно подигање на ефикасноста на трошењата. Зголемувањето на тековните трошења (како пензиите) ја поткопува ваквата консолидација, но Finance Think оценува дека тоа нема да има ефекти врз (намалување на) капиталните трошења на краток рок. Ова е поради фактот што капиталните расходи ионака се предмет на значајна [потреализација](#), и оттука, пред да се дискутира за создавање поголем фискален простор за капитални трошења, неопходно е да се надмине недостигот од структурни решенија како што се среднорочното планирање и приоритизација, како и техничките проблеми во реализацијата.